

**IN
MONTFOORT**

**100
JAAR**

**ZUSTERS
VAN DE
CHORSTRAAT**

Bij een Eeuwfeest.

De religieuzen waren het kostbare bezit van de Kerk in vroegere tijd. Heel wat pastoors gingen er op uit om bij 'n algemeen overste 'n groep zusters te krijgen voor de belangen van zijn parochie. Zo was het honderd jaar geleden, dat pastoor Holland van Montfoort er in slaagde om zusters naar hier te halen vanuit Den Bosch. We kennen haar als zusters van de Choorstraat.

De zusters begonnen met het onderwijs. Hun devies is: in omnibus charitas, in alles de liefde, als een prachtig vignet op brieven en geschriften. De Evangelische liefde staat niet stil bij zakelijk omschreven taken. Ze kijkt niet naar tijd en geld, ze zijn geroepenen van de Heer en daarmee waren de zusters van zeer hoge waarde, door hun persoon en werk.

Toen de zusters hier gevestigd waren wist pastoor van Blaricum zich verzekerd van goede steun en hij begon met de bouw van het verzorgingstehuis, Huize-Antonius. Typerend is de naam "pension" heden ten dagen nog de gangbare naam in de volksmond, die door de tegenwoordige, meer professionele verzorging niet is verdwenen. Ik zie in deze naam een stuk identiteit van dit huis, dat in 100 jaar door de liefdevolle zorg van de zusters tot een gevestigde reputatie is uitgegroeid: Huize -Antonius als een oord van gastvrijheid, liefdevolle verzorging, een thuis voor mensen in nood, onderdak voor daklozen, niets professioneels, alleen maar liefde in alles: in omnibus charitas.

Onder de grootheden in die geschiedenis van 100 jaar is pastoor Spaan bekend als een legendarisch figuur.

Maar het waren de zusters, die alleen al door hun voorkomen van toen, de zusters met de kappen, het vertrouwen hadden van mensen in nood.

In eerbied en dank, misschien ook een beetje nostalgie, wil het Bestuur van Huize-Antonius even stilstaan bij dit eerbiedwaardig verleden.

We beginnen deze viering met het Eucharistisch Dankoffer en tegelijk zijn we ons bewust van de turbulente tijd, waarin Huize-Antonius nu moet vechten voor het verdere bestaan.

De gedachte brengt ons terug naar de realiteit, anno 1987.

Het grootse werk van weleer moge onder Gods geleide blijven voortbestaan in de geest van de zusters, gekenmerkt door haar devies: in omnibus charitas, in alles de liefde.

J.van der Ham

Montfoort, 14 november 1987.

rector

CHR. SCHUT
1970

Montfort

Met groot genoegen heb ik de uitnodiging aanvaard, 'n stukje te schrijven over het Katholieke Onderwijs onder leiding van de zusters van de Choorstraat uit Den-Bosch. Zij zijn vandaag precies 100 jaar hier, 77 jaar lang hebben zij het onderwijs verzorgd van de katholieke vrouwelijke jeugd uit Montfoort en omgeving.

Kleuterschool, lagere school, naaischool en na veel strijd de V.G.L.O. zijn onder hun leiding tot stand gekomen. Verschillende generaties hebben zij zien komen en gaan.

21 november 1887 werd de Katholieke School geopend. De eerste onderwijzeressen waren Zr. Ludgardis en Zr. Concordia.

Zr. Odulpha Paaymans en Zr. Wilhelmina Heesters begonnen met de bewaarschool. Juni 1900 werd Zr. Cordula als hoofd van de lagere school benoemd.

Zij is héél veel jaren in Montfoort geweest, is drie keer herbenoemd.

30 augustus 1941 bereikte ze haar pensioengerechtigde leeftijd.

In 1905 werd de naaischool opgericht, waar Zr. Mathea de leiding kreeg. In 1903 drong de Bisschoppelijke Inspecteur er op aan, de splitsing rijke en arme school op te heffen. Dat gebeurde, hoewel verschillende ouders het daar niet mee eens waren. 't Schoolgeld bedroeg 5 ct., 10ct. en 'n enkeling betaalde 25ct. Alle onderwijzeressen verdienden in die tijd f 200,-- per jaar. Vele jaren werkten zij in 3 grote lokalen in de Hofstraat, waarin de kinderen werden ondergebracht.

In 1924 werd de nieuwe school feestelijk geopend. Carolus. Hij kreeg de naam van de toenmalige pastoor Carolus Maximiliaan Johannes Spaan.

In de oude lokalen kwam de kleuterschool en de naaischool. Zr. Mathea werd vervangen door Zr. Octavie. De naaischool ging goed vooruit. Er konden zelfs diploma's voor lingerie en coupeuse gehaald worden. In 1937 vierde Zr. Annette haar zilveren kloosterfeest. Zij was handwerkonderwijzeres aan de lagere school. Zij is 28 jaar in ons midden geweest. 'Gouden feest van de zusters in Montfoort, zowel als het vijf en zeventig jaar, werden groots gevierd. In die tijd werkten de dames Verstegen, Waltz, Vonk en mijn persoonlijke aan de school mee. De zusters verwisselden nogal eens. De ouderen

onder ons kunnen zich waarschijnlijk nog herinneren: Zr. Cajetana, Zr. Ursula Zr. Presentata, Zr. Aguna, Zr. Gebbina, Zr. Leontia, Zr. Agnes, Zr. Redempta, Zr. Antonia, Zr. Clemence, Zr. Alexandra, Zr. Beatrix, Zr. Dilecta en Zr. Veronie.

In januari 1970 werden twee nieuwe lokalen aan de Irenestraat geopend voor het kleuteronderwijs. Zr. Virginie werkte daar 12½ jaar en Zr. Anatolia 16 jaar. In 1972 ging de school aan leken over. 't Vertrek van de zusters werd door de ouders als een groot gemis gevoeld.

Wat een herinneringen zijn er dezer dagen bij mij opgekomen. Niemand van de aanwezigen hier; heeft zoveel jaren met de zusters contact gehad. Als 5 jarige, deed ik samen met mijn buurmeisje en vriendin, Grad Vosmeer mijn intrede in de bewaarschool bij Zr. Odulpha en Zr. Bibiana. Wat hebben die gesloofd. Materialen waren er in die tijd practisch niet. Met lei en griffel en iets voor matjes te vlechten, was het enige. Maar bidden leerden we en hoe! 't Wees gegroet, Onze Vader, de aktes van Geloof, Hoop en Liefde, ja zelfs de 5 en 10 geboden werden er in gepompt! In latere jaren vertelde Zr. Bibiana dikwijls vol trots dat drie oud-leerlingen van haar, priester geworden waren. Of dat door al dat bidden gekomen is, is mij niet bekend! Daarna gingen we naar de lagere school en vervolgens naar de Kweekschool Concordia in Den Bosch. Na 'n prima, gedegen opleiding kwamen we in Montfoort terug. In jan.'28 werd ik benoemd aan de Carolusschool en werkte daar tot mijn 65e jaar.

Sept.'63 vertrokken de Zrs. van de L.S. Zr. Clemense werd opgevolgd, door de helaas te vroeg overleden Mr. Ruys uit Gouda, waarmee ik nog ruim 10 jaar op de meest prettige wijze heb samengewerkt. Zr. Alexandra werkte nog één jaar samen met Juffr. Versteegen aan de V.G.L.O.. Zij vertrok in 1964.

'n Extra felicitatie aan Zr. Virginie en Zr. Longina. Voor die twee is het wel een héél bijzondere feestdag. We zijn er allemaal van overtuigd dat zij voor Huize Antonius, onmisbaar zijn. Met hen heb ik gelukkig ook nog 'n fijn contact. Nog vele gelukkige jaren in Montfoort wens ik jullie van harte toe!

Met trots kan ik zeggen, dat ik dankbaar ben, dat ik aan de Carolusschool heb mogen werken. De school stond hoog aangeschreven! Er heerste 'n heerlijke team-geest, die er altijd geweest is, ook nadat het team met jongere onderwijzeressen werd aangevuld. Wat 'n fijne herinneringen heb ik aan alle feesten die er georganiseerd werden. Speciaal wil ik nog noemen

de Kindsheidoptochten, die onder leiding van Zr. Veronie, haar hoogtepunt bereikten!

Ik denk aan Juffr. Versteegen, die een expert was in 't maken van gedichten en toneelstukjes. Ik wil hier ook noemen Juffr. Sas, die met haar poppenkast, 'n eigen lees-methode ontwikkelde. Jammer genoeg kan Juffr. Waltz hier niet aanwezig zijn. Zij is zwaar gehandicapt. Van de Carolusschool is helaas niet veel meer over. Maar Carolus heeft alles overleefd. Zijn beeld prijkt nog steeds in de tuin achter de pastorie. Alleen heeft hij de laatste jaren 'n rode hoed gekregen als teken van zijn waardigheid als kardinaal!

Tenslotte wil ik namens de vrouwelijke bevolking van de parochie en de hier aanwezige onderwijzeressen hulde en dank brengen aan de zusters van de Choorstraat die zo ontzettend veel gedaan hebben voor het onderwijs in Montfoort!

Onze aller, aller beste wensen!

Toni Koster.

Geachte Zusters en verder alle genodigden.

Op 14 november 1887 kwamen acht zusters van de Congregatie der Dochters van Maria en Joseph uit de Choorstraat in Den Bosch naar Montfoort. Ze namen de zorg voor de toen reeds bestaande scholen en het pensionaat van de Zusters van Roosendaal over.

Door het teruglopen van aantal pensionairs, waren er ook steeds minder zusters nodig, zodat die besloten in stilte te vertrekken.

De Bisschop liet ze echter weten, dat ze hier moesten blijven totdat er een andere Congregatie was gevonden, die hun werk wilde overnemen.

Pastoor Holland, wist de Zusters in de Choorstraat te bewegen naar Montfoort te komen. Deze Zusters stapten daar echter niet zo maar in, maar stelden eerst en terecht een aantal voorwaarden.

Bestaande pastorie moest verbouwd worden tot woning van de Zusters en vlak er bij moesten scholen gebouwd worden, om de jeugd van Montfoort te kunnen onderwijzen.

Twintig jaar lang was onderwijs voor de Zusters het belangrijkste werk. Kapelaan van der Horst liep in 1906 met plannen rond om ziekenzusters uit Denekamp naar Montfoort te halen. Er bestond immers grote behoefte aan een Gesticht voor ouden van dagen, die door hun armoede geen behoorlijke verzorging konden genieten.

Onze Zusters lieten Kapelaan van der Horst weten, dat zij ook best voor de bejaarden konden zorgen en dat zij door een decreet uit Rome verlof hadden gekregen, om mannen op te passen!

Toen die moeilijkheid - mannen mogen oppassen - uit de weg was geruimd, werd met spoed verder gehandeld. Van de protestantse Mevr. van Kooten is toen haar Herenhuis aangekocht.

In 1907 kon de zorg voor de bejaarden beginnen.

In het najaar van 1907 kon de eerste bewoonster opgenomen worden.

De kroniekschrijfster bericht als volgt.

"het plan was om met Jan. 1908 te beginnen, doch de goede God kwam er tussen en toonde blijkbaar, dat Hij met het werk ingenomen was. Grietje Hoo-genboom, die alles wat ze bezat aan het Gesticht vermaakt had, werd met Kerstmis 1907 ernstig ongesteld. Eerwaarde Overste meende niet te mogen of kunnen weigeren en nam haar op".

In 1908 werd de eerste mannelijke patient, Nard de Wissel, in het Gesticht opgenomen. Het was de oudste man van Montfoort, 93 jaar.

U zult begrijpen Dames en Heren, dat een eeuw geschiedenis van de Zusters in Montfoort niet, of nauwelijks is samen te vatten in de beperkte spreek-

tijd, die mij is toegestaan.

Toch zou ik enkele frappante belevenissen uit de beginjaren naar voren willen halen.

1908. Bij de bouw van het Antoniusgesticht hebben de Zusters,

- een nieuwe kapel.
- een nieuwe keuken.
- een nieuwe bewaarschool gekregen.
- een derde schoollokaal werd gebouwd.
- naaischool werd vergroot.
- speelplaats, een gedeeltelijke overkapping en een pomp gerealiseerd.

Waarom deze opsomming? Om te laten zien, wat voor een bedrijvigheid er in 't begin van deze eeuw al in Montfoort was.

Alles werd "geheel volgens de eis des tijds in orde gebracht".

Een principe, dat het huidige bestuur van Huize Antonius nog steeds huldigt.

1909. Men besloot tot aanleggen van carbid gaslicht. Er werd een toestel geïnstalleerd voor 75 tot 80 lampen.

Velen kwamen het nieuwe gaslicht bewonderen!

1912. De Zusters waren 25 jaar in Montfoort werkzaam. Door Pastoor en parochianen werd er een groot feest gemaakt.

Veel geschenken, als een paar piedestallen, een dekkleed voor 't altaar, een kasuifel werden aangeboden.

Om tien uur kwamen de schoolkinderen zingen onder leiding van Meester Vonk. Zangkoor zong een prachtige cantate. De hele dag kwam 't volk kijken! 's Avonds optocht met flambouwen.

1913. Na 't jubeljaar een treurig jaar.

"God echter bezoekt zijn beste vrienden". Verschillende zusters kregen de typhus. Omdat de ziekte besmettelijk was werd de Zusters geen hulp verleend. Ze moesten elkaar voorthelpen. Verschillende zusters bezweken.

1914. Rektor Vonk kreeg suikerziekte en was na tien dagen dood.

"Ook na zijn dood mochten wij nog van de Zeer Eerwaarde "genieten".

De mooie kelk, bid- en zitstoel, superplie en missaal kregen wij".

1918. Nieuwe beproevingen: typhus brak weer uit en daar eens overheen de spaanse griep.

Zo zou ik door kunnen gaan. Jubels, ziekten, tegenslagen, meevallers, afbreken van gebouwen, Zusters, die weggaan, Zusters die komen, Bewoners die komen en voorgoed weggaan; wisselden elkaar in de reeks van doorlopende jaren af.

Er is een boek over te schrijven. Met ontzag lees je de wederwaardigheden

van honderd jaar Zusters in Montfoort.

Velen hebben wel eens de neiging om terug te verlangen naar die "goede oude tijd". Eerlijk gezegd, moet ik U zeggen, dat ik daar niet bij hoor. Het leven was in vergelijking met nu, zowel voor de medewerkers (Zusters) als de bewoners, zonder meer hard.

Met enkele voorbeelden wil ik U dat duidelijk maken.

Bewoners:

- Er waren 1ste, 2de en 3de klas bewoners. De eerste klassers mochten later thuiskomen, meer bezoek ontvangen, kregen beter eten en meer verzorging.
Nu is er geen enkel verschil meer in voeding en verzorging.
- Er waren zalen voor mannen en vrouwen. Weinig tot geen enkele privacy was het lot van de bewoners.
Nu is geen punt, waar meer op gelet wordt dan op privacy van de bewoners.
- De verlichting was op carbid-gas, dus zeer spaarzaam; nu elektriciteit, dus heldere verlichting.
- Er was veel minder medische verzorging en de artsen wisten van diverse ziekten niet veel af. Nu weten ze er soms te veel van.

Personeel:

- Maakte lange werkdagen 14 tot 16 uur.
- Practisch geen vakantie (1 à 2 dagen per jaar).
- Weinig hulpmiddelen.
- Veel verplicht bidden.
- Alles opbiechten (of het nu goed of kwaad was).
- Geen of weinig inbreng van eigen mening of inzicht.
- De regel was absolute gehoorzaamheid.
- Weinig tot niets verdienen.

Genoeg, dacht ik zo, om in te zien, dat je ergens gewoon blij mag zijn, dat die tijd geweest is en in die vorm niet meer terug hoeft te komen. Des te meer heb ik bewondering voor de mensen, die ondanks deze nimmer met zoveel enthousiasme en wegcijfering van eigen ik, zo jaar in jaar uit en dat een eeuw hun beste krachten aan de verzorging van het onderwijs en de verzorging van de oudere mens hebben gegeven.

Het bittere- daar kan ik toch niet omheen, ondanks het jubileum-van deze dag is, dat wij (bestuur, personeel en bewoners van Huize Antonius) bedreigd worden, althans gedeeltelijk, met terugdringing van te verlenen zorg in Montfoort.

De opkomst in het begin van deze eeuw van de zorg door particulier initiatief wordt bedreigd aan het eind van deze twintigste eeuw en wel door nota bene onze eigen overheid.

Eerst hebben ze veel van onze bewoners subsidie-afhankelijk gemaakt en nu ze dat zijn, stoppen ze met financiële ondersteuning. Gevolg is, dat we nu onze hulp in ieder geval gedeeltelijk zullen moeten afbreken. Op het hoogtepunt van zorg, waar onze ouderen toch zoveel recht op hebben, haalt men de fundamenten onder ons uit. Moeten we dan toch weer een beroep gaan doen op onze Zusters? Maar helaas, in Nederland is geen wasdom meer. Moeten we ze dan gaan halen uit Indonesië of de Filipijnen? Nee toch zeker. Of zal er een nieuwe generatie Zusters opstaan? Of, en dat zou het beste zijn, zal het gezonde verstand bij onze politici terugkomen en er voor zorgen, dat wat hier in Montfoort opgebouwd is niet en nooit afgebroken zal worden. Dit tehuis met zijn bewoners en toekomstige bewoners heeft daar recht op.

Dames en Heren, moge nu weer over een eeuw, een nieuwe voorzitter, hier nog steeds het woord kunnen voeren. Sorry voor het feit dat ik U zo lang heb laten luisteren, maar ja ik had ook zoveel te vertellen. Tot slot wens ik U een prettige dag toe met veel goede herinneringen.

G.Th.van Kempen
Voorzitter Huize Antonius

Geachte aanwezigen,

Het is heel fijn dat wij, zusters, een uitnodiging kregen om samen met U te vieren dat onze Congregatie een eeuw lang heeft mogen werken in Montfoort.

Als religieuze gemeenschap zijn wij gesticht en weten ons geroepen, om ons op bijzondere wijze te richten op de medemens in nood, met name ouden van dagen, kinderen, gehandicapten en kwetsbaren in de maatschappij. Zó staat het in onze nieuwe Regel en zó stond het in andere bewoordingen 100 jaar geleden in onze constitutiën toen.

In 1887 werd er een beroep op onze congregatie gedaan om de jeugd te komen onderwijzen. De zusters van Roosendaal gingen toen elders werken en de Pastoor en het Kerkbestuur waren ervan overtuigd dat het de Montfoortse kinderen ten goede zou komen als er opnieuw zusters kwamen.

Precies vandaag 100 jaar geleden op 14 november 1887 kwamen er een achttal zusters, die gingen werken op de taalschool en de bewaarschool zoals die scholen toen genoemd werden.

In 1889 bood het kerkbestuur de zusters de oude pastorie als zustershuis aan.

Als ik door het archief blader dan kan ik lezen dat het goed ging op de beide scholen. Ik lees bij de datum 29 december 1905 het volgende: "Sedert lang waren de ouders verlangend dat hunne kinderen niet meer bij naaivrouwen maar onder leiding der zusters het knippen en naaien konden leren. De algemeen overste gaf aan die wens gehoor en stuurde enkele zusters. Zó kwam er een naaischool voor meisjes welke aan de leerplicht voldaan hadden".

Dat was voor die tijd al heel veel. Later werd deze school de VGLO.

In 1972 verlieten de laatste zusters het onderwijs.

Verschillende zusters die op de scholen in Montfoort gewerkt hebben zijn hier aanwezig. Ze praten nog graag over die fijne tijd die ze hadden op de scholen in Montfoort.

In 1906 begon de Congregatie aan het werk voor de bejaarden.

Er waren in Montfoort toen veel ouden van dagen die om hun armoede geen behoorlijke verzorging hadden.

Onze Congregatie had door een decreet uit Rome ook verlof gekregen om mannen te verzorgen. Dit werd meegedeeld aan de Priesters van de Parochie. Die waren daar erg verheugd over en ze besloten om zo vlug mogelijk met een bejaardenhuis te beginnen.

Door schenkingen was men in staat een Herenhuis te kopen. Het is hetzelfde huis dat nu het Antoniushuis is; vanzelfsprekend is alleen de kern er

maar van over. Er werd veel áán en vèrbouwd in de loop der jaren. Ja er kwamen zelfs in de buurt appartementen en aparte woningen voor bejaarden.

Ik zou heel veel kunnen vertellen over het leven van onze zusters in Montfoort. Wat ik in onze Congratie steeds hoor is " ik was zó graag in Montfoort-het was er zo fijn werken".

Iedere zuster heeft héél dierbare herinneringen aan haar zijn in Montfoort. Als Bestuur wil ik naar voren brengen dat we altijd zeer prettig samenwerkten met het bestuur van "Huize Antonius".

Ook in moeilijke tijden was de samenwerking optimaal en was er een grote mate van vertrouwen.

Samenvattend kan ik zeggen:

Het werk voor de jeugd, hen opvoeden tot volwaardige christenmensen was een zeer speciale opdracht voor onze religieuzen. Het werk voor de bejaarden ligt ook helemaal in de lijn van de doelstelling van onze Congregatie.

Vrouwen én mannen die de hitte van de dag gedragen hebben; die veel lief en leed hebben ondervonden, die gelouterd zijn door het leven, verdienen dat ze een prettig thuis hebben in Huize Antonius.

Wij hebben ook geprotesteerd toen er sluiting dreigde van dit huis.

We zijn blij dat er nog twee van onze zusters als allerlaatsten hun krachten geven aan dit mooie werk.

We weten dat onze zorg en liefde voor de ouder wordende mens door veel anderen voortgezet wordt.

Wat wij 100 jaar geleden begonnen in Montfoort gaat met minstens evenveel enthousiasme en deskundigheid door.

We zijn daar dankbaar voor.

Tot onze Zusters zou ik willen zeggen breng alle wensen en noden van de mensen uit Montfoort dikwijls voor het Aanschijn van God. Het is God die de wasdom geeft.

Aan de jeugd van Montfoort wens ik een goede toekomst, gelukkige dagen voor allen die ouder worden en moed voor hen die hun krachten voor anderen inzetten.

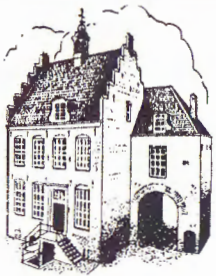
Voor vandaag wens ik U een prettige dag.

Nogmaals dank.

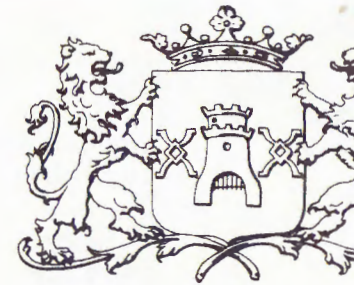
Zuster Cecilia v.d. Poel.

CHR. SCHUT 1975

„Stadhuis Montfoort“

Dames en heren,

Het is dit jaar 100 jaar geleden dat zusters van de orde J.M.J. zich voor het eerst in Montfoort vestigden om zich voor de noodlijdende Montfoorters dienstbaar te maken.

De komst naar Montfoort vond plaats in een bewogen tijd.

De sociale wantoestanden die ten gevolge van de kapitalistische mentaliteit in de 19e eeuw in Europa steeds algemener werden, hebben de christenen vanaf het begin verontrust en bezig gehouden.

Ook de pauselijke encycliciek "Rerum Novarum" van 1891 snijdt dit probleem aan.

De sociale bewogenheid bij de katholieken leidde meestal pas laat tot een juist inzicht in de sociaal-economische verhoudingen van de kapitalistische maatschappij en in de eisen die daardoor aan hun sociale activiteiten werden gesteld.

In deze maatschappij was de christelijke geest onder invloed van "De Verlichting" verbannen uit het openbare leven.

De sociaal-economische verhoudingen werden niet meer beheerst door de christelijke principes van samenwerking en oprechte naastenliefde.

De klassenstrijd die aan de gang was, was niet te rijmen met de christelijke beginselen.

In de eerste decennia van het bestaan van het sociale vraagstuk openbaarde de bemoeienis van de katholieken zich voornamelijk in de vorm van de christelijke charitas.

De lijfspreuk van de in Montfoort jubilerende congregatie "in omnibus charitas" sluit hierop goed aan.

De doelstellingen van deze orde passen volkomen in de eeuwenoude tradities van het christendom dat immers de individuele en collectieve beoefening van de naastenliefde vooropstelt.

De R.-K. gemeenschap begon zich, na eeuwen onderdrukking, pas langzamerhand te emanciperen. Op maatschappelijk terrein waren het de kloosterorden en congregaties die daartoe mede de aanzet gaven. Zo ook in Montfoort.

Wij moeten dan ook als gemeenschap dankbaar zijn voor het feit dat de zusters zich door de jaren heen op zo'n voortreffelijke wijze hebben ingezet voor het Montfoortse onderwijs en de bejaardenzorg. Geleidelijkaan werden de taken die landelijk door de diverse congregaties werden vervuld door de overheid overgenomen. Het maatschappelijke klimaat werd beter.

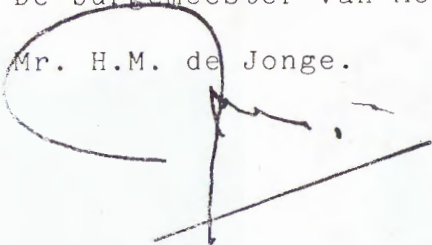
De sociale wetgeving nam een hoge vlucht. Geleidelijk aan is het terugtrekken van b.v. de onderwijscongregaties zichtbaar. Hetzelfde geldt voor de congregaties die zich toegelegd hebben op de ziekenzorg en de ziekenhuisorganisaties. Kijk b.v. eens naar de Diaconessenziekenhuizen. Kloosters raken leeg.

Het Montfoortse zusterhuis heet nu Kloosterhof en doet niet meer echt dienst als klooster. Nog slechts 2 zusters houden de herinnering aan vroeger levend. Toch mogen wij nooit vergeten dat het de zusters uit de Choorstraat zijn geweest die hier in Montfoort op het gebied van de naastenliefde, de verzorging van bejaarden en zieken "met gouden letters" geschiedenis hebben geschreven. De congregatie heeft vele decennia in grote behoeften voorzien, waarbij de zusters zich als mens volledig hebben weggecijferd.

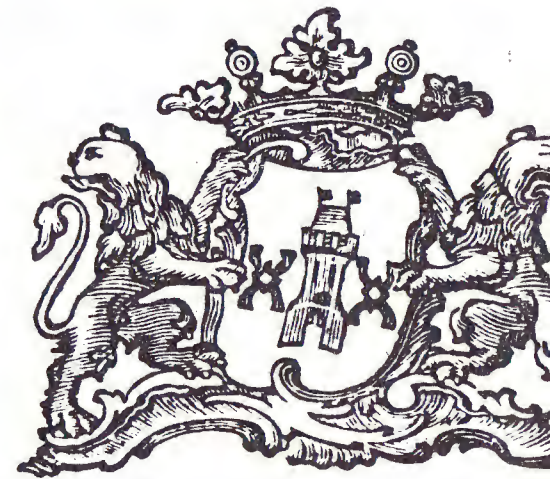
Ik kan mijn speech slechts besluiten met de constatering dat de lijfspreuk van de zusters niet als een holle kreet door Montfoort heeft geklonken, doch dat "in omnibus charitas" in praktijk is gebracht. Huize Antonius in de huidige constellatie is hiervan het stralend bewijs. Ik wil eindigen met het uitspreken van de wens dat het levenswerk van de zusters, dat door vele moeilijke en donkere jaren heen is opgebouwd, door de Montfoortse onderwijzers en bejaardenverzorgsters op dezelfde wijze voortgezet zal worden.

De burgemeester van Montfoort,

Mr. H.M. de Jonge.

Montfoort

Geachte zusters, bestuur van huize Antonius, dames en heren,

Mijn eerste kennismaking met de zusters van de Choorstraat dateert van zo'n 25 jaar geleden, toen ik in contact kwam met zuster Alexandra, hoofd van de v.g.l.o.- school in Montfoort.

Zij was uitermate energiek, vocht voor haar school en zorgde ervoor samen met haar team dat "haar" meisjes een uitstekende vorming meekregen voor hun latere leven. Zij was dan ook navenant veeleisend en meer dan eens schrok ik als ik haar aan zag komen, want ik wist dat dat de gemeente geld ging kosten. Zij kreeg namelijk altijd haar zin en het gekke was, je deed het nog graag ook. Zij vroeg immers nooit iets voor haarzelf, maar altijd voor haar school, waarvoor zij -bij wijze van spreken- dag en nacht klaar stond.

En dat nu is precies wat ik enkele jaren later nog veel meer heb ervaren toen ik als voorzitter van het stichtingsbestuur intensief ging samenwerken met zuster Helwina en haar zusters, tot welzijn van dit huis en zijn bewoners.

Het Antoniuspension- zo heette dat toen- werd vrijwel uitsluitend gerund door de zusters. Lekenpersoneel was er niet of nauwelijks en was ook niet te krijgen.

Het was een periode van zeer ingrijpende verbouwingen door het hele tehuis en van grote maatschappelijke veranderingen daarbuiten. Reeds vele malen heb ik het gezegd, maar het kan nooit genoeg benadrukt worden; zonder deze zusters zou dit tehuis er nu niet meer geweest zijn. Immers, na een dag van dienst in het tehuis werd 's avonds puin geruimd en wanneer nodig ook 's nachts nog gewaakt bij ernstig zieke bejaarden. En dat alles door dezelfde zusters.

Door zuster Helwina, met haar gelijkmatig humeur, de rustige, altijd aanwezige leidster van het team, de goede en onvermoeibare zuster Vincentiana, zuster Theodorien, die in haar schaarse vrije tijd ook nog ging kaarten bij zich eenzaam voelende bejaarden, waaronder mijn goede vader, die niet tegen zijn verlies kon. Zuster Wilhelmina op haar post bij de receptie - totdat zij dat door een slopende ziekte niet meer kon; zuster Wilhelminia,

de keukenzusters Helena Maria en Julienne altijd samen, ach ik kan ze niet allemaal noemen; een aantal is ons reeds voorgegaan en kijken nu glimlachend naar ons hier beneden. Een aantal geniet van een welverdiende rust in het prachtige Nuland en twee zijn hier nog actief, zuster Virginie en zuster Longina.

Zij allen bepaalden lange tijd de sfeer van dit goede huis.

Hun beloning was in die vervlogen jaren door pastoor en armbestuur fijntjes geregeld. Deze kregen zij namelijk in het hiernamaals. Hier werd volstaan met kost en inwoning, waarbij de inwoning dan bestond uit een kaal celletje met een bed en een bidstoel, en een refter waar een tafel stond met houten stoelen. Echt, soberder kon niet.

Eerst veel later werd aan de huisvesting een en ander verbeterd en werd er een begin gemaakt naar een normale salariëring.

In deze tijd is dit nauwelijks meer voor te stellen, maar geloof me, ik overdrijf niet.

De samenwerking tussen bestuur en zusters was optimaal.

Wederzijds bestond respect voor elkaars taak. De sfeer was uiterst gemoeidelijk en het jaarlijkse uitgaansdagje met diner voor de bestuursleden met hun partners heeft blijvende herinneringen achtergelaten.

U ziet, dames en heren, redenen te over om deze zusters -wier aanwezigheid in de parochie Montfoort van zo grote en langdurige betekenis is geweest- vandaag eens extra te gedenken.

Persoonlijk ben ik u zusters van ganser harte dankbaar voor het vele goede dat ik van u mocht ondervinden.

Het bestuur van huize Antonius dank ik voor de uitnodiging hier op deze dag aanwezig te mogen zijn en dat ik de gelegenheid heb gekregen nog eenmaal te mogen zeggen wat ik op het hart heb en waar ik nog heel dikwijls met zeer veel voldoening aan terug denk.

Moge het u allen heel goed gaan in de jaren die u hier op aarde nog resten. Over het hiernamaals zit ik niet in; daar heeft u ruimschoots voldoende krediet voor opgebouwd.

N. Dijkman

huize
ANTONIUS
een
begrip
in
MONIFOOT

Beste zusters enz.

Hartelijk gefeliciteerd met het eeuwfeest.

Vele zusters hebben zich ingezet om het Huis draaiende te houden.

Het was vroeger niet van ½8 tot 12 uur, maar de hele dag werken.

Wat hebben jullie gesjouwd met al de verbouwingen. Als er nu wordt verbouwd wordt alles netjes opgeruimd.

Vroeger sjouwde U met cement en zand en puin zo zwaar dat de zakken haast niet te dragen waren.

De gangen en de kamers schrobben en dweilen daar deden de zusters even hard aan mee.

Zuster Virginie kon niet zo goed dweilen maar de school voor de groten en de kleintjes waren aan haar goed besteed, dank daarvoor.

Eerwaarde Moeder Helwina heeft heel veel gedaan voor Huize Antonius, tot er een directrice kwam en alle zusters naar Nuland gingen voor hun welverdiende oude dag.

Een heel lang leven toegewenst en hartelijk dank namens de bewoners.

Mevr. W. Verhey- Dijker.

Zeg, hebben julie 't al gehoord,
Er komen zusters naar Montfoort.
Zo zullen vast vóór honderd jaar,
De mensen gesproken hebben met elkaar.
De zusters kwamen inderdaad,
Vanuit de Choorstraat bij de Sint Jan.
Maar dat is al zo lang geleden,
Dus weten wij daar niet veel van.
De zusters kwamen in de school,
En spoedig werd ook opgericht,
Een tehuis voor de bejaarden,
Toen geheten: Sint Antonius gesticht.
Vele zusters hebben jarenlang,
Hun beste krachten hier gegeven.
Dat zijn de mensen van het eerste uur,
Die nu al heel lang niet meer leven.
Maar wat zij hier zijn begonnen,
Is honderd jaar al doorgegaan.
Daarom is er alle reden,
Bij dit eeuwfeest stil te staan.
Maar velen, die vandaag hier zijn,
Werkten hier in latere jaren,
Maakten uitbreiding en verbouwing mee,
Moesten dat maar zien te klaren.
Antoniusgesticht werd: "Huize Antonius"
Meer een eigentijdse naam.
Veel bejaarden vonden hier een plaatsje.
Het huis had goede naam en faam.
Antonius stond trouw boven de deur.
Velen weten dat nog wel,
Nu is hij daar wel verdwenen,
Maar hij troont nu in de kapel.
Een ereplaats is hem gegeven,
Want hij hoort echt bij dit huis
Want nog steeds is Huize Antonius,
Voor vele mensen toch een thuis.

De school heeft nu geen zusters meer,
En hier in huis zijn er nog twee,
Maar heel veel herinneringen,
Nam U er ongetwijfeld mee.
U kunt toch met veel voldoening,
Terugzien op Uw leven hier,
Over alles wat tot stand kwam,
Had U ongetwijfeld veel plezier.
Wij, mensne van de Zonnebloem,
Kennen velen van U al lange tijd.
Ook wij zijn U dankbaar voor veel dingen,
U was tot medewerking steeds bereid.
Voor alles waren we hier welkom,
We voelden ons hier helemaal thuis.
En dat is nu nog altijd zo.
We zijn om zo te zeggen kind aan huis.
Tot slot zeggen wij nu nog even,
We hopen dat U het met ons mag bèleven,
Dat voor de mensen hier in huis en ook daar buiten,
Huize Antonius zijn deuren nooit hoeft te sluiten.

Zonnebloem (afd. Montfoort).

GR. SCOT. H. ...

Wijze: My bonnie is over the ocean.....

Vandaag mogen wij het beleven,
En dat is hier nimmer vertoond,
Wel honderd jaar hebben de Zusters,
In Montfoort gewerkt en gewoond, gewoond,
Honderd, honderd, honderd jaar lang in dezelfde stad,
Honderd, honderd, honderd jaar lang hier gewoond.

De mensen hier voelden zich veilig,
Met liefde en zorg om zich heen,
't Zij morgen, 't zij middag, 't zij avond,
Ze waren altijd op de been, de been,
Honderd, honderd, honderd jaar lang in dezelfde stad,
Honderd, honderd, honderd jaar lang op de been.

Je kunt op hen wel een beroep doen,
Want zij zeggen immers nooit, nee,
Wij hebben gelukkig nog Zusters,
Al zijn het er enkel maar twee, maar twee,
Honderd, honderd, na honderd jaar lang nog maar twee.

Die dag mag niet zo maar voorbij gaan,
Wie ziet Zusters niet graag beloond?
Daarom worden die honderd jaren,
Vandaag met een feestdag bekroond, bekroond,
Honderd, honderd, honderd jaar lang in dezelfde stad,
Honderd, honderd, honderd jaar lang nu bekroond!

W.G.M. Verrijk-Tuin

LIED TER GELEGENHEID VAN HET EEUWFEEST VAN DE ZUSTERS IN MONTFOORT.

1887 -1987.

Melodie: Jamborielied.

In 18 - 8 en zeven, toen kon je wat beleven,
Toen kwamen hier de Zusters uit Den Bosch.
Er was een heel mooi streven,
Aan kind'ren les gaan geven,
Zo was 't in de school een heel geklos,
Van al die kindervoetjes; groot en klein zat door elkaar.
Zo leerde klein van groot heel veel, soms meer dan voor een jaar
In de klas, in de klas,
Leerde je schrijven, lezen, rekenen, dat komt van pas.
En naailes, is kinderspel,
Zuster doet 't voor en dan leer jij 't wel.

In 19 - 0- zeven, toen kon je wat beleven,
Toen had Pastoor van Blaricum 'n vraag.
Hij had -n heel mooi streven,
Om oude mensen geven,
Dat wilden Zusters wel, tot aan vandaag.
In die tijd heerste grote nood bij bejaarden in de stad.
Pastoor trok zich dat ernstig aan en ging voor hen op pad.
Dag mijnheer, dag mevrouw,
'k Weet niet of U ook misschien 'n kwartje geven wou.
Of vijf cent, voor 't Gesticht.
Weet wel, dat U 'n heel goed werk verricht.

Na 19 -3 - negen, wat zullen we nu beleven?
Er kwamen toen soldaten naar Montfoort.
Dat was niet zo'n mooi streven,
Men moest 't huis vrijgeven,
Soldatenschoenen stampten door dit oord.
Het zitje werd 'n ziekenzaal; de mensen in de gang,
Er werd alleen wat soep gekookt, en iedereen was bang.
Zusters waren zeer stoer.
Gingen om aardappelen, erwten en om tarwe naar de boer.
Lindeboom, hakte men klein,
Om op te koken, want er moest toch eten zijn.

In 19 - 6 - negen, viel weer wat te beleven.
Er werd 'n nieuwe Stichting opgericht.
Dat was 'n heel mooi streven,
Dat zal meer aanzien geven,
Er was 'n wet, die maakte dat verplicht.
Statuten werden vastgesteld; verbouwing kwam er aan.
De Zusters hebben zoveel werk belangeloos gedaan.
Weg alkoof, weg die stoof,
Kamers komen er voor ieder één, wat ik je beloof.
Ook een zaal, komt er klaar,
En de rompslomp, die aanvaardden zij toch maar.

't Is 19 - 8 - zeven, nu zullen we 't beleven.
De Zusters werken honderd jaren hier.
We hebben 'n mooi streven,
We willen 'n feest geven,
En daarom vroegen wij de Zusters hier.
Zo 'n eeuwfeest komt niet dikwijls voor, dus pakken wij dit aan,
Om U te bedanken, voor hetgeen U heeft gedaan.
Zusters lief, dank U zeer,
Voor uw toegewijde zorg, die vergeten wij niet meer.
Altijd stond U immers klaar,
Dus wensen wij U 'n fijn feest en honderd jaar!

W.G.M.Verrijk-Tuin

Voormalige Havenbrug met Waaggebouw uit 1617. Daterend 1917/18. Waaggebouw werd in 1960 afgebroken.

Zuster Virginie is wel met pensioen.
Ze heeft tijd te kort, om alles te doen.
Maar haar interesse is ook heel breed.
Er is niet veel wat zij niet weet.
Zij leeft mee met het hele Antonius gebeuren.
Met de één lachen, met de ander treuren.
Staat iedereen terzijde, met raad en daad.
Heeft tegen alle bewoners de praat.
Heeft een luisteroor, of geeft advies.
Is bescheiden, maar heeft alles in de smies.
De organisatie van de kapel is in haar handen.
Nou, dan kan er werkelijk niets stranden.
Alles wordt op het laatste moment nog eens nagekeken.
Van de richtlijnen wordt niet afgeweken.
Ja, Zuster Virginie is in alles een perfectionist.
Zeer emotioneel, maar heel beslist.
Haar grote hobby is muziek of de krant.
Velen heeft ze er dagelijks in de hand.
Van Rijn en Gouwe, U.N. en Katholiek Dagblad.
O, jee Trouw en de Zenderstreek hebben we ook nog niet gehad.
Zuster Virginie leest alles wat onder haar ogen komt.
Knijpt artikelen uit en bezorgt die mij prompt.
Ook juf Koster krijgt copy voor het missionarissen blad.
Ja, in zo'n krant vind je voor iedereen wat.
Zuster Virginie gaat U door met het Kranten verslinden.
Het traint Uw hersenen, U zult er baat bij vinden.

Wijze: O denneboom.

O Virginie, O Virginie
Wat is Uw leeslust wondergroot
Ik heb U eens in 't koor zien staan.
Want met muziek bent U begaan.
O Virginie, O Virginie.
Wat is Uw inzet wondergroot.

Zuster Longina neemt nog aan het werkproces deel.
En in dat werk is niets haar teveel.
Een groot aantal zusters gingen voor haar.
Maar zij sluit die lange rij van honderd jaar.
Zuster Longina doet dat op een waardige manier.
En doet haar werk met veel plezier.
Het geeft inhoud aan haar leven.
Het leven van een religieus is geven .
Zuster Longina heeft veel verantwoordelijkheidsgevoel.
Het werk moet af, dat is haar doel.
het wel en wee van de keuken gaat haar ter harte.
Maar haar gezondheid speelt haar ook geen parte.
Ze heeft veel energie, is ijzersterk,
Gaat het niet uit de weg, dat dagelijks werk.
naast het koken- bakken en braden.
Zijn er nog interesses, ik ga ze U verraden.
Bloemen en handwerken zijn haar liefhebberij.
Voor het laatste maakt zij menig uurtje vrij.
Zij maakt haar kleding- breed- borduurt en haakt.
Heeft al menig pronkstuk gemaakt.
De handen van Zuster Longina zijn nooit leeg.
Ze brengen heel wat tot stand en te weeg.
Zuster Virginie zegt: "ik word al moe als ik het zie".
Maar ja, ze moet het kwijt, die energie.

Wijze: O denneboom.

O Longina, O Longina.
Wat is Uw werklust wondergroot.
Ik heb U nooit nog stil zien staan.
U bent met Antonius begaan.
O Longina, O Longina.
Wat is Uw inzet wondergroot.

Zuster Virginie, Zuster Longina, ik heb respekt voor jullie beiden.
Ik vind het nogal wat, je leven lang omgaan met meiden.
Ik weet, dat het niet altijd gemakkelijk is.
Want vrouwen onder elkaar zijn niet mis.
Jullie leven is je inzetten en dienstbaar zijn.
Het maakt niet uit op welk terrein.
Er is wel veel veranderd, je hebt nu eigen inbreng.
Vroeger moest je gehoorzamen, was het heel streng.
Zuster Virginie zei eens: "het kwam je soms van pas.
Want ik wist niet, dat beslissen zo moeilijk was".
Zusters, ik weet, dat U het prettig vindt in Montfoort.
Voor de Congregatie is het ook een vakantieoord.
Maar Huize Antonius kan U ook niet missen.
Wie moet er dan over de kapel beslissen.
Wie van ons kan de Rektor aankleden.
Wie wil er zoveel aandacht aan besteden.
Wie verzorgt in de kapel de bloemenpracht.
Wie zegt er dan " Jans heb je daaraan gedacht".
Wie gaat bij vorst de radiatoren controleren.
Wie weet beter hoe alles moet funktionieren.
Wie is altijd in Antonius aanwezig.
Wie is Altijd in Antonius bezig.
Dus Zusters blijf nog in ons midden.
Wie zal er anders voor bewoners en medewerkers bidden?

Wijze: O denneboom.

O Longina, O Virginie.
Wat is Uw inzet wondergroot.
Veel dank voor Uw beider goed.
Ben blij, dat ik U heb ontmoet.
O Longina, O Virginie.
Wat is Uw inzet wondergroot.

J. Griffioen
directrice Huize Antonius.

Hofstraat 8

MONTFOORT 1987

ZUSTERS VAN DE
CHOORSTRAAT

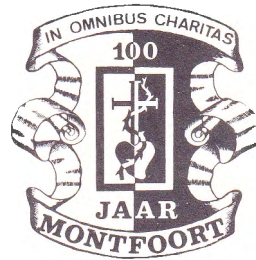
*in omnibus
charitas*

Om 't Hof 3

Uitnodiging

zaterdag, 14 november 1987

Aanvang: 10.00 uur

Einde : 19.00 uur

*Plaats : Huize Antonius,
Lange Kerkstraat 1,
3417 HK Montfoort*

Gaarne bericht bij verhindering.

ZUSTERS VAN DE CHOORSTRAAT uit DEN-BOSCH

100 jaar werkzaam in MONTFOORT.

Ter gelegenheid van dit EEUWFEST nodigen
wij U uit namens het bestuur van de
Stichting R. K. Bejaardenzorg Montfoort
op zaterdag 14 november a. s.

Deze dag zal beginnen met een
plechtige Eucharistieviering.

De Jubileumcommissie.